

Vergaderjaar 1993–1994

23 487

Uitbreiding en wijziging van wettelijke regelingen inzake externe advisering op het terrein van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (Versobering en harmonisatie externe adviesorganen VROM)

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET WETSVOORSTEL EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

I. VOORSTEL VAN WET

Artikel I, onderdeel B

Considerans

De considerans luidde:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is te komen tot versobering van de externe adviesstructuren op het terrein van de volkshuisvesting, de ruimtelijke ordening en het milieubeheer, alsmede de voor bestaande adviesorganen op die terreinen geldende wettelijke bepalingen te harmoniseren;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I, algemeen

a. Overal waar «Commissie drinkwatervoorziening» staat, stond aanvankelijk «Raad voor de drinkwatervoorziening».

b. Overal waar «subcommissie» staat, stond aanvankelijk «commissie».

c. Overal waar «subcommissies» staat, stond aanvankelijk «commissies».

Artikel 2a luidde:

Artikel 2a

1. De raad heeft naast de advisering als bedoeld in de artikelen 16, tweede lid, 19, tweede lid, 20, eerste en tweede lid, 48, tweede lid, en 55 tot taak Onze Minister op diens verzoek dan wel uit eigen beweging te adviseren over de hoofdlijnen van het te voeren beleid ter verzekering van een goede drink- en industriewatervoorziening en over tot andere beleidsterreinen behorende onderwerpen die mede van belang zijn voor die hoofdlijnen.

2. Een verzoek om advies omtrent een onderwerp dat niet in de eerste plaats tot de verantwoordelijkheid van Onze Minister behoort, wordt door deze gedaan in overeenstemming met Onze Minister wie dat onderwerp in het bijzonder aangaat.

3. Een advies omtrent een onderwerp als bedoeld in het tweede lid wordt door de raad mede toegezonden aan Onze Minister wie dat onderwerp in het bijzonder aangaat.

4. Tot de taak van de raad behoort voorts het op verzoek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitbrengen van advies over bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, die betrekking hebben op aangelegenheden als in het eerste lid bedoeld.

Artikel 2e luidde:

Artikel 2e

1. De voorzitter van de raad wordt bij koninklijk besluit benoemd. Onze Minister hoort de raad alvorens hij de voordracht tot benoeming van de voorzitter opstelt.

2. Onze Minister benoemt de andere leden van de raad. Voor elk lid van de raad kan door Onze Minister een plaatsvervanger worden benoemd.

3. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers worden voor de tijd van vier jaren benoemd. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd.

4. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers kunnen te allen tijde hun functie neerleggen door een schriftelijke kennisgeving aan Onze Minister.

5. In bijzondere gevallen kan de voorzitter bij koninklijk besluit en kunnen de leden en hun plaatsvervangers door Onze Minister in hun functie worden geschorst en uit hun functie worden ontslagen.

Artikel 2g luidde:

Artikel 2g

De rechtspositie van de voorzitter en van de andere leden van de raad en hun plaatsvervangers wordt voor zover nodig nader geregeld bij ministeriële regeling.

Artikel 3g, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de raad pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met Onze Minister over de door de raad voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De raad stelt vervolgens het programma van zijn werkzaamheden vast.

Artikel I, onderdeel E

Onderdeel E luidde:

E

In artikel 9, eerste en tweede lid, vervalt «, de Raad voor de Drinkwatervoorziening gehoord,».

Artikel I, onderdelen H tot en met N

De onderdelen H tot en met K en N zijn nieuw. De onderdelen L en M waren de onderdelen H en I.

Artikel II, onderdeel A

Onderdeel A luidde:

A

De eerste volzin van artikel 2a, vierde lid, komt te luiden:

Onze in het eerste lid bedoelde Ministers kunnen de Raad voor de ruimtelijke ordening verzoeken advies uit te brengen over het ontwerp.

Artikel II, onderdeel C

Onderdeel C is nieuw. De onderdelen D en E waren de onderdelen C en D.

Artikel II, onderdeel E

Artikel 55, vierde lid, luidde:

4. Tot de taak van de raad behoort voorts het op verzoek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitbrengen van advies over bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, die betrekking hebben op aangelegenheden als in het eerste lid bedoeld.

Artikel 55d luidde:
Artikel 55d

1. De voorzitter van de raad wordt bij koninklijk besluit benoemd. Onze Minister hoort de raad alvorens hij

de voordracht tot benoeming van de voorzitter opstelt.

2. Onze Minister benoemt de andere leden van de raad. Voor elk lid van de raad kan door Onze Minister een plaatsvervanger worden benoemd.

3. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers worden voor de tijd van vier jaren benoemd. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd.

4. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers kunnen te allen tijde hun functie neerleggen door een schriftelijke kennisgeving aan Onze Minister.

5. In bijzondere gevallen kan de voorzitter bij koninklijk besluit en kunnen de leden en hun plaatsvervangers door Onze Minister in hun functie worden geschorst en uit hun functie worden ontslagen.

De artikelen 55f tot en met 55n waren de artikelen 55g tot en met 55o. Artikel 55f luidde:
Artikel 55f

De rechtspositie van de voorzitter en van de andere leden van de raad en hun plaatsvervangers wordt voor zover nodig nader geregeld bij ministeriële regeling.

Artikel 55j was artikel 55k. In artikel 55k, eerste lid, werd aanvankelijk artikel 55o genoemd.

Artikel 55m was artikel 55n. Artikel 55n, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de raad pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met Onze Minister over de door de raad voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De raad stelt vervolgens het programma van zijn werkzaamheden vast.

Artikel 56a was artikel 57. Artikel 57 luidde:
Artikel 57

1. De Waddenadviesraad heeft tot taak de voorzitter van het Coördinatiecollege Wadengebied, ingesteld bij koninklijk besluit van 21 juni 1980, Stb. 340, hierna te noemen het college, op diens verzoek dan wel uit eigen beweging te adviseren over aangelegenheden die van algemeen belang zijn voor het Wadengebied.

2. Tot de taak van de Waddenadviesraad behoort voorts het op

verzoek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitbrengen van advies over bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, die betrekking hebben op aangelegenheden als in het eerste lid bedoeld.

De artikelen 56b tot en met 56f waren de artikelen 57a tot en met 57e.

Artikel 57f luidde:
Artikel 57f

De rechtspositie van de voorzitter en van de andere leden van de Waddenadviesraad en hun plaatsvervangers wordt voor zover nodig nader geregeld bij ministeriële regeling.

De artikelen 56g tot en met 56o waren de artikelen 57g tot en met 57o.

Artikel 56k was artikel 57k. In artikel 57k, eerste lid, werd aanvankelijk artikel 57o genoemd.

Artikel 56n was artikel 57n. Artikel 57n, eerste lid, luidde:
Artikel 57n

1. De voorzitter van de Waddenadviesraad pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met het college over de door de Waddenadviesraad voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De Waddenadviesraad stelt vervolgens het programma van zijn werkzaamheden vast.

Artikel III, aanhef

De aanhef van artikel III luidde:
De Wet bodembescherming wordt gewijzigd als volgt.

Artikel III, onderdeel B

De aanhef van onderdeel B luidde:
De artikelen 2 tot en met 5 vervallen. Na artikel 1 worden de volgende artikelen ingevoegd.

Artikel 2a, vierde lid, luidde:

4. Tot de taak van de commissie behoort voorts het op verzoek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitbrengen van advies over bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, die betrekking hebben op aangelegenheden als in het eerste lid bedoeld.

Artikel 3a, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter en de andere leden van de commissie worden door Onze Minister benoemd.

Artikel 3c luidde:

Artikel 3c

De rechtspositie van de voorzitter en van de andere leden van de commissie wordt voor zover nodig nader geregeld bij ministeriële regeling.

Artikel 5d, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de commissie pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met Onze Minister over de door de commissie voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De commissie stelt vervolgens het programma van haar werkzaamheden vast.

Artikel III, onderdeel C

Onderdeel C luidde:

C

Artikel 71 wordt gewijzigd als volgt.

1. Het eerste lid vervalt. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot eerste en tweede lid.

2. De eerste volzin van het eerste lid (nieuw) komt te luiden:

Het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur krachtens de artikelen 8 tot en met 13 wordt overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal en in de Staatscourant bekendgemaakt.

Artikel IV, onderdeel A

De aanhef van onderdeel A luidde:

In artikel 1, eerste lid, wordt na onderdeel m onder vervanging van de punt aan het slot door een puntkomma, een nieuw onderdeel n ingevoegd, luidende als volgt.

Artikel IV, onderdeel B

Artikel 89a, vierde lid, luidde:

4. Tot de taak van de raad behoort voorts het op verzoek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitbrengen van advies over bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, die betrekking hebben op aangelegenheden als in het eerste lid bedoeld.

Artikel 91 luidde:

Artikel 91

1. De voorzitter van de raad wordt bij koninklijk besluit benoemd. Onze Minister hoort de raad alvorens hij de voordracht tot benoeming van de voorzitter opstelt.

2. Onze Minister benoemt de andere leden van de raad. Voor elk lid van de raad kan door Onze Minister een plaatsvervanger worden benoemd.

3. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers worden voor de tijd van vier jaren benoemd. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd.

4. De voorzitter, de leden en hun plaatsvervangers kunnen te allen tijde hun functie neerleggen door een schriftelijke kennisgeving aan Onze Minister.

5. In bijzondere gevallen kan de voorzitter bij koninklijk besluit en kunnen de leden en hun plaatsvervangers door Onze Minister in hun functie worden geschorst en uit hun functie worden ontslagen.

Artikel 91b was artikel 91c. Artikel 91b luidde:

Artikel 91b

De rechtspositie van de voorzitter en van de andere leden van de raad en hun plaatsvervangers wordt voor zover nodig nader geregeld bij ministeriële regeling.

Artikel 92f, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de raad pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met Onze Minister over de door de raad voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De raad stelt vervolgens het programma van zijn werkzaamheden vast.

Artikel V, aanhef

De aanhef van artikel V luidde:

Indien het bij koninklijke boodschap van 28 september 1992 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (instelling Raad voor het milieubeheer) (kamerstukken II 1992/93, 22 842) tot wet wordt verheven en in werking treedt, wordt de Wet milieubeheer gewijzigd als volgt.

Artikel V, onderdeel A

De laatste volzin van onderdeel A luidde:

2. De omschrijving na «provinciale milieucmissie» komt te luiden: de provinciale milieucmissie, bedoeld in artikel 2.42.

Artikel V, onderdelen B en C

Onderdeel C was onderdeel B. Onderdeel B is nieuw.

Artikel V, onderdeel D

Onderdeel D was onderdeel C. Onderdeel C luidde:

C

Artikel 2.6 wordt gewijzigd als volgt.

1. Het eerste en tweede lid, komen te luiden:

1. De voorzitter van de raad wordt bij koninklijk besluit benoemd. Onze Minister hoort de raad alvorens hij de voordracht tot benoeming van de voorzitter opstelt.

2. Onze Minister benoemt de andere leden van de raad. Voor elk lid van de raad kan door Onze Minister een plaatsvervanger worden benoemd.

2. In het vierde lid vervalt «als zodanig» en wordt «ontslag nemen» vervangen door: hun functie neerleggen.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. In bijzondere gevallen kan de voorzitter bij koninklijk besluit en kunnen de leden en hun plaatsvervangers door Onze Minister in hun functie worden geschorst en uit hun functie worden ontslagen.

Artikel V, onderdelen E en F

De onderdelen E en F waren de onderdelen D en E. Onderdeel E luidde:

E

In artikel 2.8 wordt «algemene maatregel van bestuur» vervangen door: ministeriële regeling.

Artikel V, onderdeel G

Onderdeel G was onderdeel F. De artikelen 2.8 tot en met 2.16 waren de artikelen 2.9 tot en met 2.16a.

In artikel 2.13, eerste lid, werd aanvankelijk artikel 2.16a genoemd.

Artikel 2.16, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de raad pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met Onze Minister over de door de raad voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De raad stelt vervolgens het programma van zijn werkzaamheden vast.

Artikel V, onderdeel H

Onderdeel H was onderdeel G. Onderdeel G luidde:

G

Onder vernumming van paragraaf 2.3 tot paragraaf 2.4 en onder vernumming van artikel 2.25 tot artikel 2.42 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Artikel 2.27, vierde lid, luidde:

4. Op verzoek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal brengt de commissie advies uit over bij die Kamer aanhangig gemaakte initiatiefvoorstellen van wet, die betrekking hebben op het vervaardigen van of op handelingen met genetisch gemodificeerde organismen.

Artikel 2.31, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de commissie wordt door Onze Minister benoemd.

Artikel 2.33 luidde:

Artikel 2.33

De rechtspositie van de voorzitter, de andere leden en de secretaris van de commissie wordt voor zover nodig nader geregeld bij ministeriële regeling.

De artikelen 2.33 tot en met 2.40 waren de artikelen 2.34 tot en met 2.41.

Artikel 2.40, eerste lid, luidde:

1. De voorzitter van de commissie pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met Onze Minister over de door de commissie voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. De commissie stelt vervolgens het programma van haar werkzaamheden vast.

Artikel XIII, aanhef

De aanhef van artikel XIII luidde:

Indien het bij koninklijke boodschap van 17 augustus 1989 ingediende voorstel van wet tot uitbreiding en wijziging van de Wet milieubeheer (afvalstoffen) (kamerstukken I 1992/93, 21 246) tot wet wordt verheven en in werking treedt, wordt artikel 21.6 van de Wet milieubeheer gewijzigd als volgt.

Artikel XIV

Artikel XIV luidde:

Artikel XIV

1. Personen die onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet de functie bekleden van voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, lid of plaatsvervangend lid van de Raad voor de Drinkwatervoorziening, de Technische commissie bodembescherming of de Raad voor het milieubeheer, zetten de uitoefening van die functie voort voor de duur van hun benoeming.

2. Personen die onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet de functie bekleden van voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, lid of plaatsvervangend lid van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening, de Waddenadviesraad of de Raad voor de Volkshuisvesting, worden met ingang van dat tijdstip uit die functie ontslagen.

3. In afwijking van artikel 55d, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt voor de eerste maal, nadat deze wet in werking is getreden, de in dat artikel bedoelde voordracht tot benoeming van de voorzitter gedaan zonder dat de Raad voor de ruimtelijke ordening is gehoord.

4. In afwijking van artikel 55d, derde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden voor de eerste maal, nadat deze wet in werking is getreden:

a. ten hoogste acht leden voor een periode van drie jaren, en
b. ten hoogste acht leden voor een periode van vier jaren benoemd.

5. In afwijking van artikel 57d, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt voor de eerste maal, nadat deze wet in werking is getreden, de in dat artikel bedoelde voordracht tot benoeming van de voorzitter gedaan zonder dat de Waddenadviesraad is gehoord.

6. In afwijking van artikel 57d,

derde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden voor de eerste maal, nadat deze wet in werking is getreden:

a. ten hoogste acht leden voor een periode van drie jaren, en
b. ten hoogste negen leden voor een periode van vier jaren benoemd.

7. In afwijking van artikel 91, eerste lid, van de Woningwet wordt voor de eerste maal, nadat deze wet in werking is getreden, de in dat artikel bedoelde voordracht tot benoeming van de voorzitter gedaan zonder dat de Raad voor de volkshuisvesting is gehoord.

8. In afwijking van artikel 91, derde lid, van de Woningwet worden voor de eerste maal, nadat deze wet in werking is getreden:

a. ten hoogste zeven leden voor een periode van drie jaren, en
b. ten hoogste zes leden voor een periode van vier jaren benoemd.

9. De Commissie genetische modificatie, bedoeld in artikel 2.26 van de Wet milieubeheer, zet de lopende werkzaamheden van de Voorlopige commissie genetische modificatie voort.

10. Personen die onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet de functie bekleden van voorzitter of lid van de Voorlopige commissie genetische modificatie, zetten de uitoefening van die functie voort voor de duur van hun benoeming.

Artikel XV

Artikel XV luidde:

Artikel XV

Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

II. MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Overall waar «Commissie drinkwatervoorziening» staat, stond aanvankelijk «Raad voor de drinkwatervoorziening».

Hoofdstuk 1. Inleiding

Hoofdstuk 1. luidde:

1. Inleiding

Bij brief van 11 september 1992 aan de Voorzitter van de Tweede

Kamer (kamerstukken II 1991/92, 21 835, nr. 12) van de Minister van Binnenlandse Zaken heeft het kabinet de Tweede Kamer nader geïnformeerd over de invulling van de taakstelling voor adviesorganen in het kader van de besluitvorming Grote Efficiency Operatie en over de besluitvorming ter zake door de ministerraad. Het voorliggende wetsvoorstel, dat in de eerste plaats strekt tot versoering van de externe adviesstructuren op het terrein van de volkshuisvesting, de ruimtelijke ordening en het milieubeheer, houdt ten nauwste verband met deze besluitvorming. Het wetsvoorstel vindt daarbij tevens een basis in de besluitvorming inzake de beleidsnota Zicht op wetgeving (kamerstukken II 1991/92, 22 008, nr. 2).

Tenslotte doe ik met het wetsvoorstel mijn eerdere beloften gestand om de regeling van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening in overeenstemming te brengen met de vigerende Aanwijzingen inzake externe adviesorganen (besluit van de Minister-President van 11 maart 1987, nr. 375699, Stcrt. 1987, 67) en om de instellingsbepalingen met betrekking tot de Raad voor de Volkshuisvesting in de Woningwet zelf op te nemen.

Hierna zal in hoofdstuk 2 achtereenvolgens op deze achtergronden en op de uitgangspunten van het wetsvoorstel worden ingegaan. In hoofdstuk 3 wordt meer in het bijzonder op de gevolgen van de Grote Efficiency Operatie voor verschillende adviesorganen ingegaan en komen de hoofdlijnen van het voorstel en van de adviezen van de betrokken adviesorganen over het voorstel aan de orde.

Tijdens de voorbereiding van het wetsvoorstel verscheen, korte tijd nadat de in het voorstel betrokken adviesorganen daarover advies hadden uitgebracht, op 17 februari 1993 het rapport Raad op maat van de bijzondere commissie Vraagpunten Adviesorganen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Analyse van dat rapport wijst uit dat het wetsvoorstel, met uitzondering van één principieel punt, in lijn is met de in het rapport Raad op maat vervatte aanbevelingen, dan wel daarmee in overeenstemming kan worden gebracht door middel van aanpassing van het wetsvoorstel.

De uitzondering betreft de aanbeveling van de commissie om per

departement in principe te volstaan met één adviesorgaan (onder opheffing van de bestaande adviesorganen). Indien deze aanbeveling – die ik op zich als optie voor de lange(re) termijn niet uitsluit – wordt gevolgd, zal dat echter te zijner tijd tot een nieuw wetgevingstraject moeten leiden. Voor de eerstkomende jaren streef ik naar realisatie van de met het wetsvoorstel voorgestane versoering en harmonisatie.

In vervolg op de analyse is bezien of het wenselijk is de aan de voorbereiding van het wetsvoorstel verbonden werkzaamheden op te schorten in afwachting van politieke besluitvorming en het ontstaan van zicht op eventueel benodigde aanpassingen. Ik meen evenwel dat dit niet het geval is. Het voorstel kan tegelegenertijd waar nodig immers alsnog worden aangepast.

Hoofdstuk 2. Achtergronden en uitgangspunten van het wetsvoorstel

1. Paragraaf 2.1. luidde:

2.1. Grote Efficiency Operatie

In het kader van de Grote Efficiency Operatie heeft de ministerraad besloten dat de externe adviesorganen van de rijksoverheid – vaste colleges van advies in zaken van wetgeving en bestuur van het Rijk, zoals artikel 79, eerste lid, van de Grondwet ze noemt, maar in de praktijk soms tevens al dan niet geïnstitutionaliseerde organen voor overleg met (vertegenwoordigers van) belanghebbenden – zullen worden geherstructureerd.

In de genoemde brief van de Minister van Binnenlandse Zaken worden de efficiency-maatregelen beschouwd tegen de achtergrond van een veranderende positie van de externe adviesorganen voor wat betreft hun schakel-functie tussen rijksoverheid en samenleving. De in de brief neergelegde beschouwingen gelden ook mijn ministerie en de op het werktoneel van mijn ministerie werkzame adviesorganen. Als gevolg van veranderende opvattingen over de besturingsfilosofie van de overheid is de behoefte aan gedetailleerde advisering op centraal niveau of aan advisering over beheers- en uitvoeringsvraagstukken verminderd. Onderkend wordt dat in de verander(en)de informatiebehoefte tegelijkertijd mede kan worden voorzien door het consulteren van zelfstandige diensten, andere

overheden, maatschappelijke groeperingen en ad hoc inhuur van externe deskundigen. De toename van de complexiteit en samenhang tussen maatschappelijke deelterreinen heeft daarnaast geleid tot een toenemende overlap tussen adviesorganen.

De door het kabinet bij de besluitvorming gehanteerde uitgangspunten betreffen versoering van de advisering, onderscheid tussen advisering en overleg, vermindering van subsectorale advisering waarbij dient te worden aangetekend dat specifieke doelgroepbelangen moeten worden betrokken bij de adviesarbeid van de sectorale adviesorganen, beperking van de omvang van de secretariaten van adviesorganen, beperking van het aantal raadsleden per adviesorgaan ter bevordering van de effectiviteit van de advisering en vanuit de overweging dat advisering vooral op hoofdlijnen van beleid dient te worden toegespitst, alsmede afstemming tussen de activiteiten van adviesorganen en de planbureaus, waarbij op het terrein van mijn ministerie de Rijksplanologische Dienst is genoemd.

Ten behoeve van de discussie over de herstructurering van het stelsel van externe adviesorganen is het allereerst van belang een overzicht te hebben van de adviesorganen die in belangrijke mate op de beleidsterreinen van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer werkzaam zijn.

Een dergelijke inventarisatie is in juni 1992 uitgevoerd en heeft geleid tot het in beschouwing nemen van nagenoeg alle op dat terrein werkzame reguliere externe adviesorganen. Deze betreffen:

- Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening;
- Raad voor de Volkshuisvesting;
- Centrale raad milieubeheer, in de toekomst Raad voor het milieubeheer geheten;
- Raad voor de vastgoedinformatie;
- Waddenadviesraad;
- Raad voor het milieu- en natuuronderzoek;
- Voorlopige commissie genetische modificatie;
- Raad voor de Drinkwatervoorziening;
- Adviescommissie afgewerkte olie;
- Technische commissie bodembescherming.

Naast de hierboven weergegeven externe adviesorganen kent mijn ministerie ook nog een andere categorie adviesorganen: adviescommissies met een nadrukkelijk toetsende functie. De Commissie voor de Milieu-effectrapportage en de Adviescommissie Toelating Woningcorporaties worden tot deze categorie gerekend. Deze commissies worden in kader van dit wetsvoorstel verder buiten beschouwing gelaten.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de gevolgen van de Grote Efficiency Operatie voor de in het overzicht genoemde adviesorganen. Daarbij zijn de Adviescommissie afgewerkte olie, de Raad voor de vastgoedinformatie en de Raad voor het milieu- en natuuronderzoek niet in beschouwing genomen.

Vaststaat immers vrijwel zeker dat de Adviescommissie afgewerkte olie bij de intrekking van de Wet chemische afvalstoffen zal worden opgeheven. De intrekking vindt plaats nadat het wetsvoorstel tot uitbreiding en wijziging van de Wet milieubeheer met een Hoofdstuk Afvalstoffen (kamerstukken I 1992/93, 21 246) tot wet is verheven en in werking treedt. Het precieze moment van intrekking is afhankelijk van de voortgang van de behandeling van dit wetsvoorstel in de Staten-Generaal en nog niet bekend.

De planning is gericht op 1 januari 1994.

Bij de herstructurering van adviesorganen wordt met betrekking tot de Raad voor de vastgoedinformatie een afzonderlijk traject gevolgd, te weten dat van de voorbereiding van de Organisatiewet Kadaster. Vaststaat in dat verband dat de onafhankelijke advisering door deskundigen en de advisering door belanghebbenden met betrekking tot de vastgoedinformatie zullen worden gescheiden. In het kader van de besluitvorming over de structuurschets vastgoedinformatie zal een definitief standpunt worden bepaald.

De Raad voor het milieu- en natuuronderzoek is buiten beschouwing gelaten nu het hier een adviesorgaan betreft, dat is ingesteld ter uitvoering van de Raamwet sectorraden onderzoek en ontwikkeling, voor welke wet de Minister van Onderwijs en Wetenschappen de eerst verantwoordelijke is. De

regeling van de raad bij algemene maatregel van bestuur, zoals genoemde wet voorschrijft, geeft thans geen reden tot aanpassing.

2. De slotzin van paragraaf 2.2. luidde:

Het zal overigens in het algemeen in de rede liggen dat de genoemde raden – die ook uit eigen beweging kunnen adviseren – wordt gevraagd over bedoelde ontwerpen advies uit te brengen.

3. Paragraaf 2.4. is nieuw.

Hoofdstuk 3. Inhoud van de voorgestane herstructurering en het wetsvoorstel

1. De eerste alinea van paragraaf 3.1. luidde:

In de eerdergenoemde brief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 11 september 1992 heeft deze in hoofdlijnen de beleidsvoornemens met betrekking tot de specifieke efficiencymaatregelen voor adviesorganen per ministerie uiteengezet. Ten aanzien van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer wordt in de brief allereerst het reeds bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel tot instelling van de Raad voor het milieubeheer (kamerstukken II 1992/93, 22 842, nrs. 1–3) vermeld. Met dat voorstel wordt het aantal leden van de Centrale raad milieubeheer teruggebracht van 29 naar 14 en komt er meer nadruk te liggen op deskundigheid. Ten aanzien van de Raad voor de Volkshuisvesting en de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening noemt de brief het streven naar een herstructurering met de nadruk op advisering door deskundigen en niet op belangenbehartiging. Voor de drie adviesorganen gezamenlijk worden maatregelen aangekondigd die zullen leiden tot versterking van de samenwerking en afstemming, strakke werkprogrammering en een samenvoeging van de administratieve ondersteuning. Met betrekking tot de overige organen is sprake van inventarisatie van de mogelijkheden voor een herstructurering uitgaande van de door het kabinet gehanteerde uitgangspunten.

2. Paragraaf 3.2. luidde:

3.2. Consequenties voor de adviesorganen van VROM gezamenlijk De missie van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer wordt door het kabinet omschreven als de

zorg voor de duurzame kwaliteit van de leefomgeving. Vanuit deze missie draagt mijn ministerie zorg voor een duurzaam milieu, een goed ingerichte ruimte, de beschikbaarheid van kwalitatief goede en betaalbare woningen, de rijkshuisvesting en de coördinatie van bouwbeleid en vastgoed. Voor de externe advisering ten aanzien van het beleid op deze terreinen zijn in het bijzonder de raden van belang die adviseren over de hoofdbeleidsgebieden: de Centrale raad milieubeheer over het milieubeleid, de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening over de ruimtelijke ordening en de Raad voor de Volkshuisvesting over het volkshuisvestingsbeleid.

De maatschappelijke opgaven waarvoor het ministerie in de komende jaren staat ten aanzien van het behoud en verbetering van ons woon- en leefmilieu vragen om versterking van de samenwerking en een verdere integratie van de werkzaamheden.

Dit streven naar samenwerking en bewerkstelligen van synergie is vanzelfsprekend ook van invloed op de positie en het functioneren van de externe adviesorganen op het werkkterrein van mijn ministerie. Er wordt daarom gestreefd naar een versterking van de samenwerking en afstemming tussen de drie adviesraden die werkzaam zijn op de hoofdbeleidsgebieden. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn een integrale benadering van onderwerpen, het realiseren van synergie-effecten door wederzijdse ondersteuning en het voorkomen van overlap in de voorbereiding en advisering. Aan dit streven wordt vorm gegeven door de volgende maatregelen:

- de instelling van een gezamenlijk presidium van de drie raden met de taak voor deze afstemming en samenwerking zorg te dragen. Dit presidium zal komen te bestaan uit de voorzitters van de adviesorganen, ondersteund door de secretarissen;
- een afstemming van de werkprogramma's van de adviesorganen;
- de instelling van gezamenlijke ad hoc groepen voor de voorbereiding van de advisering over algemene onderwerpen.

Deze maatregelen zijn gericht op de beheerskant van de advieswerkzaamheden en bieden een kader

voor de samenwerking en het werken aan synergie. De advisering is en blijft de taak van ieder adviesorgaan afzonderlijk. De daadwerkelijke vormgeving van de samenwerking is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de adviesorganen en de bewindslieden van het ministerie. In het te voeren overleg tussen de adviesorganen en de bewindslieden over het jaarlijkse werkprogramma zal dit een vast onderdeel vormen.

Het streven naar samenwerking en synergie richt zich ook op de ondersteuning en de secretariaten. Om de samenwerking te vergemakkelijken zullen de secretariaten van de adviesorganen in onmiddellijke nabijheid van elkaar worden gehuisvest. Voorts zal een gezamenlijk bureau voor de ondersteuning van de adviesorganen worden opgericht. Het ondersteunend bureau zal in ieder geval zorg dragen voor de administratie, het beheer, de logistiek en het archief. Dit laat overigens onverlet dat iedere raad over een eigen secretaris en eventueel adjunct-secretarissen dient te beschikken. Deze secretaris zal ook de primaire verbinding tussen de raad en het ondersteunend bureau zijn.

De vraag of iedere raad over eigen beleidsmedewerkers dient te beschikken danwel dat de beleidsmedewerkers in het gezamenlijk bureau worden ondergebracht en de exacte taakverdeling tussen secretariaat en ondersteunend bureau zullen onderwerp van nader overleg en onderzoek zijn. De uitkomsten van een organisatieonderzoek bij het secretariaat van de Centrale raad milieubeheer zijn daarbij mede van belang.

De voorgenomen maatregelen met betrekking tot de secretariaten en de ondersteuning zijn ook van belang voor de realisatie van de taakstelling van de Grote Efficiency Operatie. De kosten van de secretariaten en de ondersteuning zullen aanzienlijk moeten worden gereduceerd.

Dit kan ten eerste door een versoering van het aantal adviezen en publicaties dat door de adviesorganen wordt uitgebracht. Dit aantal kan met 20 à 30 procent worden gereduceerd door de taakopdracht te wijzigen (advisering op hoofdlijnen, gericht op de langere termijn), de

verplichte adviesaanvragen te beëindigen, de overige verplichte publicaties (jaarverslagen e.d.) drastisch te saneren en afspraken te maken over het werkprogramma en het daarvan afgeleide budget. Dit zal ook consequenties hebben voor de benodigde capaciteit van het secretariaat en de ondersteuning.

Daarnaast kan door de oprichting van het gezamenlijk bureau efficiency-voordeel worden behaald bij de secretariële en administratieve werkzaamheden. Zo zal bijvoorbeeld in plaats van drie archieven en administraties nog slechts één archief en administratie noodzakelijk zijn, de piekbelasting van de raden kan worden opgevangen binnen een grotere totaalcapaciteit. Met betrekking tot de in het wetsvoorstel vervatte bepalingen dat een van de secretarissen leiding geeft aan het bureau, kan overigens worden opgemerkt dat in de praktijk ook een door secretarissen gezamenlijk benoemde chef de bureau die aan een secretaris rapporteert, de dagelijkse leiding kan geven.

Voorts is voor de samenwerking van belang dat de adviesraden gebruik kunnen maken van de beleidsmedewerkers die op het beleidsterrein van één van de andere adviesorganen deskundig zijn en dat beleidsmedewerkers met deskundigheid op andere beleidsterreinen (zoals infrastructuur, vervoer, recreatie) aan alle raden ondersteuning kunnen bieden. Tot slot kan de samenwerking ertoe leiden dat over bepaalde onderwerpen niet drie aparte adviezen, maar één gezamenlijk advies wordt gegeven.

De met het wetsvoorstel voorgestane versoering heeft tenslotte ook gevolg voor de (regeling van de) benoeming van de leden en hun plaatsverangers en de (adjunct-) secretarissen van de Raad voor de drinkwatervoorziening, de Raad voor de ruimtelijke ordening, de Raad voor de volkshuisvesting en de Raad voor het milieubeheer. Voorgesteld wordt deze benoemingen in het vervolg te doen plaatsvinden door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

3. De derde alinea van paragraaf 3.3., onder a, luidde:

De deskundigheid die in de Raro aanwezig dient te zijn, omvat deskundigheid – met de planologie

als invalshoek – op het terrein van de agrarische sector, het personen- en goederenvervoer en de overige technische infrastructuur, de ruimtelijke kwaliteit, de volkshuisvesting, de openluchtrecreatie en daarmee samenhangende aspecten van horeca, toerisme en sport, de culturele en zorgvoorzieningen, de vastgoedsector, de bedrijvigheid, het milieu- en natuurbeheer en de natuurontwikkeling, de sociale wetenschappen, het openbaar bestuur en ruimtelijk relevant recht. Bij de voorbereiding van de benoemingen tot lid van de Raro zullen door de voorzitter van de raad personen, organisaties en instellingen worden gehoord, opdat een overzicht beschikbaar komt van degenen die voor het lidmaatschap kunnen worden benaderd. De Raro zal de werkwijze van de voorzitter ter zake vastleggen in het reglement. De eis van onafhankelijke deskundigheid brengt echter met zich mee dat er geen sprake kan zijn van een terugroeprecht voor de achterban van de leden. Evenmin kan er sprake van zijn dat in de Raro afspraken worden gemaakt namens de achterban.

4. De tweede volzin van de derde alinea van paragraaf 3.4. luidde:

De onderwerpen waarover in de toekomst advies zal worden gevraagd, zullen de hoofdlijnen van beleid en de lange termijn moeten betreffen.

5. De zesde volzin van de vierde alinea van paragraaf 3.4. luidde:

In dit stadium wordt gedacht aan deskundigheid op het gebied van stedenbouw, sociologie van het wonen, architectuur en bouwtechniek, woonrecht, bestuurskunde, overheidsfinanciën en openbaar bestuur, alsmede aan praktijkdeskundigheid van consumenten en aanbieders van woondiensten in de sociale en particuliere huursector.

6. De eerste, tweede en derde alinea van paragraaf 3.5., onder a, luiden:

Ten aanzien van de Centrale raad milieubeheer is van belang dat op basis van een advies van de raad zelf, een wetsvoorstel in procedure is gebracht. In hoofdstuk 3, paragraaf 1, van deze memorie is daarop ingegaan.

Bij eerdere gelegenheden is door mij aangegeven dat ik met dat wetsvoorstel, waarbij de Centrale raad milieubeheer een nieuwe opzet krijgt door instelling van een Raad

voor het milieubeheer (Rmb), een stap op weg naar herstructurering heb gezet. Het voorliggende voorstel houdt een vervolgstap in, in het bijzonder met betrekking tot de regeling van de werkprogrammering.

Het voorliggende wetsvoorstel continueert voor de raad in nieuwe opzet de in het wetsvoorstel «Instelling Raad voor het milieubeheer» neergelegde grondslag voor benoeming. In laatstgenoemd wetsvoorstel is na de aanvaarding van een daartoe strekkend amendement (kamerstukken II 1992/93, 22 842, nr. 12) vastgelegd dat in de raad nieuwe stijl zowel leden zitting zullen hebben die zijn voorgedragen door de in de wet opgenomen groeperingen, als deskundigen op het gebied van het milieubeheer. Van eerstbedoelde leden wordt verwacht dat zij beschikken over de nodige maatschappelijke deskundigheid, in verband met de complexiteit van het milieubeleid in relatie tot tal van ontwikkelingen in de samenleving. Ook voor de benoeming van deze leden geldt dat zij plaatsvindt op grond van hun deskundigheid op het werkterrein van de raad. Tot continuering van de benoemingsgrondslag is besloten, gezien de stand van zaken van het milieubeleid op dit moment.

7. De tekst van paragraaf 3.5., onder b, luidde:

b. De Raad voor de drinkwatervoorziening

Centraal in het drinkwaterbeleid staat het bevorderen van de volksgezondheid. De grondstoffenproblematiek – met name de zorg voor de drinkwaterkwaliteit en de leveringszekerheid – verbindt het drinkwaterbeleid met milieubeleid en met het algemene belang van de drinkwatervoorziening. De drinkwatervoorziening is wettelijk geregeld in de Waterleidingwet. Op grond van deze wet is in 1957 de Raad voor de Drinkwatervoorziening ingesteld.

De drink- en industriewatervoorziening vormt het werkterrein van de raad. De raad heeft ten hoogste vijftien leden. Alle leden worden benoemd op basis van hun deskundigheid op het gebied van de openbare watervoorziening. Daarbij wordt ernaar gestreefd om de specifieke deskundigheid van verschillende typen waterleidingbedrijven in de raad vertegenwoordigd te weten. Leden van de raad zijn afkomstig uit de kringen van provincies en gemeenten en enkele leden worden

benoemd op aanbeveling van de Vereniging van Exploitanten van Waterleidingbedrijven in Nederland (VEWIN).

Hoewel het merendeel van de leden afkomstig is uit een groepering, kan niettemin worden vastgesteld dat de advisering zich richt op het algemene belang van de drinkwatervoorziening en niet op de directe belangen van de eigen geleding. De aard van de te adviseren onderwerpen en de specifieke deskundigheid van een aantal leden dragen hieraan bij.

De raad brengt thans gemiddeld tien adviezen per jaar uit: ongeveer de helft hiervan betreft maatregelen van wetgevende aard. Waar thans de keuze bestaat, wordt steeds bewust afgewogen of advies zal worden gevraagd of zal worden uitgebracht.

Het functioneren van de raad is eind 1991 geëvalueerd en in dat kader is ook de behoefte aan advisering door de raad tegen het licht gehouden. De evaluatie heeft, behalve tot onderstreping van het belang van de raad als zelfstandig adviesorgaan, geleid tot versterking van de capaciteit van het secretariaat tot een full time plaats.

Overwogen is om de adviestaak van de raad op te dragen aan de Raad voor het milieubeheer. De advisering op het onderhavige terrein zou daarmee – ook gelet op de reeds in gang gezette herstructurering van die raad – onvermijdelijk globaler van karakter worden. Omdat echter wel behoefte bestaat aan specifieke advisering zou deze moeten worden verkregen op andere wijze, bijvoorbeeld door middel van inhuur van externe deskundigen of het separaat horen van betrokken groeperingen. De kosten hiervan bedragen echter een veelvoud van de huidige kosten verbonden aan het functioneren van de raad.

8. De voorlaatste volzin van paragraaf 3.5., onder c, luidde:

Overeenkomstig actiepunten 11 van de beleidsnota Zicht op wetgeving is de adviesverplichting van de commissie met betrekking tot ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur krachtens de artikelen 8 tot en met 13 van de Wet bodembescherming vervangen door de meer algemene bevoegdheid van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer om de commissie om advies te vragen en de verplichting voor alle ministers wie het aangaat, om de

commissie op de hoogte te houden ten aanzien van het beleid op het gebied van de bodembescherming.

9. De eerste volzin van de derde alinea van paragraaf 3.5., onder d, luidde:

De commissie heeft voorts tot taak de Tweede Kamer op verzoek te adviseren over bij de Kamer aanhangig gemaakte initiatiefwetsvoorstellen.

Hoofdstuk 4. Financiële en personele aspecten

De tweede alinea luidde:

De (structurele) taakstelling is door mij als volgt over de raden verdeeld:

– Rmb, Raro en Ravo tezamen:	1 miljoen
– Raad voor de vastgoedinformatie:	0,4 miljoen + p.m.
– War:	0,1 miljoen + p.m.
– overige raden en efficiency-winst ten aanzien van coördinatie bouwbeleid:	0,7 miljoen.

De beide pro memorie genoemde posten betreffen geen volumebesparingen, maar herverdelingseffecten voor het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Van herverdeling van kosten zal sprake zijn bij die raden die (deels) een overlegfunctie behouden. Uitgangspunt is immers dat de kosten van overleg door alle deelnemende partijen worden gedragen.

Hoofdstuk 5. Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 5. luidde:

5. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel B

Met toespitsing van de adviestaak van de Raad voor de drinkwatervoorziening (in het voorgestelde artikel 2a, eerste lid, van de Waterleidingwet) op de hoofdlijnen van het te voeren beleid wordt beoogd centraal in de advisering te stellen de beleidsdoelen en de hoofdlijnen van beleid en beleidsuitvoering, de hoofdlijnen van het instrumentarium en van bestuurlijk-organisatorische vraagstukken, internationale ontwikkelingen en ontwikkelingen inzake de lange termijn. Daarmee wordt tevens

beoogd de advisering van een meer operationeel naar een meer strategisch niveau te tillen en te verschuiven naar een zodanig vroeg stadium van de beleidsvorming dat een wezenlijke bijdrage daaraan kan worden geleverd. In dit verband is van belang dat onder het te voeren beleid nadrukkelijk voornemens met betrekking tot te ontwerpen wet- en regelgeving worden gerekend.

De toespitsing van de adviestaak op hoofdlijnen brengt evenwel met zich mee dat het ten aanzien van advisering omtrent voorgenomen wet- en regelgeving tevens dient te gaan om de inhoudelijk belangrijke projecten, en derhalve niet om bijvoorbeeld technische aanpassingen. Anticiperende advisering brengt met betrekking tot wet- en regelgeving overigens met zich mee dat vaak zal kunnen worden volstaan met advisering inzake de in een beleidsnota meer in het algemeen geuite voornemens. In een groot aantal gevallen wordt het ontwerpen van wet- en regelgeving immers vaak voorafgegaan door de aankondiging daarvan en uiteenzettingen daarover in beleidsnota's.

In artikel 2a, eerste lid, is de reeds voor de raad bestaande mogelijkheid om ongevraagd advies uit te brengen, gehandhaafd.

De beoogde nadrukkelijk onafhankelijke positie van de raad vergt dat deze uit eigen beweging kan adviseren. Op dit vlak bestaat er mogelijk een spanningsveld tussen de in het kader van de Grote Efficiency Operatie geopperde gedachte een adviesorgaan niet te betalen voor een ongevraagd advies of niet uit te gaan van het bestaan van een ook voor ongevraagde adviezen geldende antwoordplicht. Onderschreven kan worden dat het veelvuldig uitbrengen van ongevraagde adviezen inzake niet de hoofdlijnen van het beleid betreffende zaken nauwelijks bijdraagt aan de voorgestane versoering. Ik geef er echter de voorkeur aan om mogelijke wildgroei van niet op de adviesbehoefte inspelende adviezen te redresseren via het nagestreefde periodieke overleg tussen de voorzitter van de raad en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, aan de hand van het door de raad opgestelde overzicht van voorgenomen werkzaamheden voor de komende twaalf maanden. Wanneer

periodiek overleg en werkprogramma's overeenkomstig mijn verwachting functioneren, zal de behoefte van de raad om ongevraagd advies uit te brengen in de regel samenvallen met de behoefte mijnerzijds aan een advies.

De bepaling in het tweede lid van artikel 2a dat adviesaanvragen door andere ministers dan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer via laatstgenoemde geschieden, komt ten goede aan een verbeterde afstemming van adviesaanvragen binnen de rijksoverheid, voorkomt dubbelures en ondersteunt de programmering van werkzaamheden door de raad.

Het in het voorgestelde artikel 2b neergelegde voorschrift dat de raad door de ministers wie het aangaat, op de hoogte wordt gehouden met betrekking tot het onderhavige beleidsterrein, ondersteunt de raad in zijn taak als deskundig en onafhankelijk orgaan. Het voorschrift staat er borg voor dat de raad toereikend is geïnformeerd en het stelt de raad in staat vast te stellen of hetgeen hem is toegezonden, zal worden voorzien van een advies, ook al zou de raad niet om een advies zijn verzocht.

Het bepaalde in artikel 2b leidt niet tot een taakverzwaring voor de betrokken ministeries, nu de raad in de praktijk reeds op de hoogte wordt gehouden van hetgeen in voorbereiding is.

De in artikel 2c opgedragen periodieke evaluatie geschiedt door de raad zelf. De raad kan daarbij de ondersteuning van een deskundige inroepen. Wanneer de raad in gebreke zou blijven tijdig een evaluatierapport op te stellen, dan kan de minister beslissen zelf een evaluatie te entameren.

Bij de evaluatie wordt niet slechts de inhoudelijke taak(uitvoering) onderzocht, maar worden tevens zaken van organisatie en werkwijze betrokken. Het staat de raad vrij om nog andere niet in artikel 2c genoemde onderwerpen verbandhoudende met het functioneren van de raad te onderzoeken.

Artikel 2d bepaalt dat deskundigheid op het terrein van de openbare watervoorziening geldt als benoemingsgrondslag voor de benoeming van de raadsleden. Hierbij is in beginsel niet relevant of de benodigde deskundigheid is verworven door wetenschappelijke

studie danwel bestaat uit praktijkervaring of anderszins opgedane kennis of verworven inzichten. Met betrekking tot de benoeming van leden die niet voortkomen uit de in het derde lid genoemde geledingen is het heel wel denkbaar dat daarbij de visie van de raad inzake de opvulling wordt betrokken.

Overeenkomstig het Reglement van Orde van de ministerraad is de ministerraad reeds betrokken bij de voordracht tot benoeming van de voorzitter van de raad. Artikel 2e, eerste lid, regelt dat de raad wordt gehoord alvorens de voordracht tot benoeming wordt opgesteld.

De bijzondere gevallen, waarvan in de artikelen 2e, vijfde lid, en 2f, derde lid, wordt gesproken ten aanzien van de mogelijkheid van schorsing in of ontslag uit de functie van voorzitter en plaatsvervangend voorzitter, kunnen betrekking hebben op de situatie dat sprake is van notoir disfunctioneren, waardoor het goed functioneren van de raad wordt belemmerd en andere corrigerende maatregelen niet afdoende zijn gebleken.

Artikel 2g voorziet in de mogelijkheid dat bij ministeriële regeling nadere voorschriften worden gegeven inzake de rechtspositie van de leden van de raad. In het algemeen zal het echter niet nodig zijn om zo'n regeling op te stellen. Het lidmaatschap van de raad leidt immers niet tot ambtenaarschap.

Voor de toekenning van vacatiegelden of van reiskostenvergoeding kan worden aangesloten bij de ter zake binnen de rijksoverheid geldende regelingen.

Artikel 3, derde lid, geeft aan dat de secretaris geen lid is van de raad. De secretaris (en de eventueel tevens benoemde adjunct-secretaris) heeft derhalve een adviserende, raadgevende stem. De in het vierde lid vervatte bepaling inzake het slechts aan de raad verantwoording schuldig zijn, houdt verband met het (eventuele) ambtenaarschap van de secretaris en het belang dat deze, ingeval hij ambtenaar is, zijn onafhankelijke positie behoudt. Het is overigens niet zo dat uit de bepalingen van artikel 3 voortvloeit dat de secretaris, de adjunct-secretaris of de medewerkers van het bureau al dan niet ambtenaar zijn of zouden moeten zijn.

In artikel 3b, tweede lid, wordt de instelling van een tijdelijke

commissie gebonden aan de voorbereiding(stijd) van een advies. Het voorschrift strekt er toe te voorkomen dat een als tijdelijk bedoelde commissie in feite een langdurig leven gaat leiden. Uiteraard staat artikel 3b niet in de weg aan het werken met project- of werkgroepen binnen de raad. In artikel 3a, eerste lid, is sprake van de aan bepaalde onderwerpen te koppelen instelling van vaste commissies. Vanzelfsprekend zullen de werkzaamheden van beide soorten commissies steeds op de voorbereiding van adviezen of van andere aan de raad opgedragen taken moeten zijn gericht.

In artikel 3c, tweede lid, is onderscheid gemaakt tussen de aanwezigheid van (een beperkt aantal) ambtenaren bij vergaderingen van de raad en hun (in beginsel niet in aantal per ministerie beperkte) aanwezigheid bij vergaderingen van commissies. Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat het bij advisering door een onafhankelijk deskundigenorgaan zoals de raad, niet dient te gaan om het doen klinken van de verschillende departementale stemmen. Anderzijds dient de raad bij zijn werkzaamheden en vooral bij het voorbereidende werk in de commissies van de raad verzekerd te zijn van toereikende ondersteuning door middel van ambtelijke inbreng van de betrokken ministeries. Met betrekking tot de ondersteuning van de Raad voor de drinkwatervoorziening door mijn ministerie is overigens op uitdrukkelijk verzoek van de raad bepaald dat de ondersteuning door twee vertegenwoordigers wordt gegeven, in verband met het belang dat zowel de hoofdinspecteur van het Staats-toezicht op de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu als een vertegenwoordiger van het betrokken beleidsonderdeel kunnen blijven deelnemen aan de vergaderingen.

Ingevolge artikel 9, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur worden de door de raad met het oog op het te vormen beleid uitgebrachte adviezen openbaar gemaakt. Artikel 10 van genoemde wet geeft aan in welke gevallen informatieverstrekking achterwege blijft. Het in het voorstel van wet opgenomen artikel 3d, eerste lid, geeft aan dat de vergaderingen van de raad openbaar zijn. Het tweede lid van dit artikel verklaart een vergadering of

een gedeelte daarvan niet openbaar in de in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur genoemde gevallen. Ten behoeve van een ongestoord verloop van de vergadering zal de secretaris bij de voorbereiding van de agenda rekening houden met eventuele niet in het openbaar te behandelen onderwerpen. De raad stelt zelf regels over de openbaarheid van de commissievergaderingen. Anders dan de vergaderingen van de raad zijn commissievergaderingen niet in beginsel openbaar.

Artikel 3f bepaalt dat de raad de op de uitgebrachte adviezen betrekking hebbende voorbereidende stukken ter beschikking van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer houdt.

Hierbij moet worden gedacht aan de op de agenda geplaatste stukken die bij de voorbereiding van adviezen zijn gebruikt, maar niet aan bijvoorbeeld de collectie privé-handboeken van de secretaris, die door deze bij de voorbereiding van het advies is geraadpleegd. Evenmin moet hierbij worden gedacht aan achtergrondinformatie die door raadsleden op bijvoorbeeld universiteiten of instituten wordt geraadpleegd. Het spreekt voor zich dat de vindplaats van dergelijke informatiebronnen voor zover nodig wordt vermeld in voetnoten of literatuuroverzichten.

Artikel 3g introduceert het voortschrijdend door de raad vast te stellen werkprogramma. De vaststelling na overleg met de minister moet worden gezien als sluitstuk van goede voorbereiding van de voorgenomen werkzaamheden en van adequaat inspelen op de adviesbehoefte van het ministerie. Artikel 3g geeft aan dat omtrent het werkprogramma ten minste eenmaal per jaar overleg plaats vindt. Waar nodig kan uiteraard vaker dan eenmaal per jaar worden overlegd. Het voortschrijdende karakter van het werkprogramma maakt dat ook goed mogelijk.

In het werkprogramma is vanzelfsprekend ruimte voor een post onvoorzien, voor de reeds voorziene adviezen uit eigen beweging en dienen mogelijke adviesaanvragen uit de Tweede Kamer pro memorie te zijn geboekt. Het is van belang om het instrument niet te star te zien, maar het te beschouwen als

hulpmiddel bij professionele planning van werkzaamheden. Het instrument kan er tevens aan bijdragen dat adequaat wordt ingespeeld op onverwachte ontwikkelingen.

Artikel 3g vraagt tevens om een raming van de met de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden verbonden kosten. Een dergelijke kostenraming is weliswaar slechts beperkt mogelijk, maar de opstelling ervan draagt bij aan vergroting van het kostenbewustzijn.

Artikel 3e, tweede lid, voorziet in een regeling voor het uitbrengen van adviezen waarover ter vergadering minderheidsstandpunten zijn uitgebracht: deze worden in of bij de adviezen vermeld. Het wordt aan de raad gelaten om te bepalen of het standpunt van een minderheid integraal in het advies zal worden opgenomen dan wel, onder korte vermelding in het advies, in een afzonderlijke nota bij het advies zal worden gevoegd. De regeling hangt samen met het in het eerste lid vervatte voorschrift dat adviezen overeenkomstig het gevoelen van de meerderheid van de vergadering worden uitgebracht. De instellingsregeling bevat verder geen voorschriften met betrekking tot bijvoorbeeld quorum, wijze van besluitvorming omtrent andere onderwerpen dan de inhoud van de adviezen, of presidium. Wanneer de raad de behoefte heeft dergelijke onderwerpen te regelen, dan kunnen deze een plaats krijgen in het in artikel 3h voorziene reglement van de raad. In het reglement worden ook onderwerpen geregeld zoals de taak van de voorzitter en het presidium om de vergaderingen van de raad voor te bereiden, de aanbesteding van door derden uit te voeren onderzoek, aangelegenheden betreffende het secretariaat en overige zaken, de werkwijze betreffende.

Artikel II

Algemeen. Artikel II voorziet in de noodzakelijke wijzigingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover deze verband houden met de Raad voor de ruimtelijke ordening en de Waddenadviesraad in nieuwe opzet.

In de artikelsgewijze toelichting op artikel I, waarbij de Waterleidingwet wordt gewijzigd, zijn verschillende artikelen en onderdelen daarvan

toegelicht met betrekking tot de Raad voor de drinkwatervoorziening. Het daar gestelde is overeenkomstig van belang voor de regeling van de Raad voor de ruimtelijke ordening en de Waddenadviesraad.

Artikel 55 spitst de adviestaak van de Raad voor de ruimtelijke ordening toe op de minister die is belast met de zorg voor de ruimtelijke ordening. De bepaling in het tweede lid dat adviesaanvragen door andere ministers dan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer via laatstgenoemde geschieden, komt niet alleen ten goede aan een verbeterde afstemming van adviesaanvragen binnen de rijksoverheid, voorkomt doublures en ondersteunt de programmering van werkzaamheden door de raad, maar doet tevens recht aan het facetministerschap van de minister. Het feit dat het ruimtelijke beleid facetbeleid is, vormt tevens de reden waarom in artikel 55, eerste lid, wordt gesproken over tot andere beleidsterreinen behorende hoofdpunten die mede van belang zijn voor de hoofdlijnen van het te voeren ruimtelijke beleid. De term hoofdpunten stelt buiten twiifel dat de advisering ook wat de andere beleidsterreinen betreft, op de hoofdlijnen dient te zijn toegespitst.

Bij de toelichting op artikel I is met betrekking tot het voorgestelde artikel 3f van de Waterleidingwet reeds een en ander opgemerkt. In het bijzonder voor de Raad voor de ruimtelijke ordening past – gelet op diens taak bij de coördinatie van soms duizenden insprekreacties met betrekking tot ontwerpen van planologische kernbeslissingen – de opmerking dat de termijn waarbinnen de voorbereidende stukken ter beschikking moeten worden gehouden, niet onbeperkt is. De lengte van de termijn – die zal variëren per advies – wordt door de redelijkheid bepaald. In de praktijk zal veelal aansluiting kunnen worden gevonden bij de termijnen die bij de archivering van de stukken worden gehanteerd.

Op de specifieke positie die het Coördinatiecollege Waddengebied in de voorgestelde artikelen 56 tot en met 57o inneemt met betrekking tot de advisering door de Waddenadviesraad, is in hoofdstuk 3, paragraaf 3, onder b, van deze memorie ingegaan.

Artikelen III tot en met V

Algemeen. De artikelen III tot en met V voorzien in de noodzakelijke wijzigingen van de Wet bodembescherming, de Woningwet en de Wet milieubeheer voor zover deze verband houden met de Technische commissie bodembescherming, de Raad voor de volkshuisvesting in nieuwe opzet, de Raad voor het milieubeheer en de instelling van de Commissie genetische modificatie bij wet.

In de artikelsgewijze toelichting op artikel I, waarbij de Waterleidingwet wordt gewijzigd, zijn verschillende artikelen en onderdelen daarvan toegelicht met betrekking tot de Raad voor de drinkwatervoorziening. Het daar gestelde is overeenkomstig van belang voor de regeling van de vier genoemde adviesorganen.

Artikelen VI tot en met XIII

Deze artikelen bewerkstelligen dat de in diverse wetten voorkomende adviesverplichtingen ten aanzien van voorstellen tot regelgeving worden afgeschaft.

Artikel XIV

Artikel XIV voorziet in aantal overgangsbepalingen. Het geeft in de eerste plaats aan in welke gevallen de benoemingen die vóór inwerkingtreding van dit wetsvoorstel hebben plaatsgevonden, worden gecontinueerd. Dat betreft de benoemingen met betrekking tot de Raad voor de Drinkwatervoorziening, de Technische commissie bodembescherming, de Raad voor het milieubeheer en de Voorlopige commissie genetische modificatie. Het is mogelijk die benoemingen te continueren, nu er ten aanzien van deze adviesorganen geen sprake is van inperking van het aantal leden in samenhang met de voorgestelde herstructureringsmaatregelen, noch van een verandering in taak als gevolg waarvan een andere samenstelling van de raden of de commissies gewenst is. Dat ligt anders met betrekking tot de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening in nieuwe opzet, de Waddenadviesraad en de Raad voor de Volkshuisvesting: deze raden ondergaan wat taak, samenstelling en omvang betreft, wel veranderingen. In verband met de nagestreefde snelle realisatie van

deze veranderingen bepaalt het voorstel dat lopende benoemingen tussentijds worden beëindigd. Voorts voorziet het wetsvoorstel in een zodanige procedure voor benoeming van de leden van de raden in nieuwe opzet dat de stabiliteit in de samenstelling en de continuïteit in de werkzaamheden van de raden verzekerd is.